Nesúďte

written by Michael Steedman | 1. septembra 2024

Nesúďte, aby ste neboli súdení; Lebo akým súdom súdite, takým budete súdení; a akou mierou meriate, takou vám bude tiež odmerané. A prečo vidíš íverko v oku svojho brata a brvna vo vlastnom oku nepozoruješ? Alebo ako povieš svojmu bratovi: Daj, nech vyberiem íverko z tvojho oka, keď hľa, brvno je v tvojom vlastnom oku? Pokrytče, najprv vyber brvno zo svojho oka a potom prezrieš, aby si vyňal íverko z oka svojho brata.“

Matúš 7:1-5

V tomto článku sa dostávame k novému pohľadu, novej kapitole o rozprave Pána Ježiša bežne známej ako Kázeň na hore. V predchádzajúcej kapitole Matúšovho evanjelia Ježiš hovorí o vzťahu človeka s Bohom, zatiaľ čo teraz presúva uvažovanie na vzťah človeka k jeho blížnym.

Začína vyhlásením, ktoré býva často nesprávne pochopené, a to: *„Nesúďte, aby ste neboli súdení.“* Veľa ľudí sa teraz týchto slov chytí a bude tvrdiť, že každý druh negatívnej kritiky je neprijateľný. Tento výraz sa tiež často používa pri požiadavke a výzve na úplnú toleranciu voči každému človeku a každej jeho činnosti. S takýmto výkladom tohto textu však vzniká veľký problém. Vidíme, že Písmo často učí, že by sme mali rozsudzovať. Uveďme len dva príklady. V kapitole 7, verši 24 Jánovho evanjelia, Ježiš hovorí: *„Nesúďte podľa zovňajška, ale súďte spravodlivý súd!“*. Pri tej príležitosti Ježiš varuje ľudí pred vytváraním povrchných súdov, ale nehovorí: „Nesúďte vôbec!“, ale vyzýva „Súďte spravodlivý súd!“. Následne apoštol Pavol vo svojom prvom liste kresťanom do Korintu píše: *„Lebo čože je mne do toho, aby som mal súdiť aj tých, ktorí sú vonku?! Či vy nesúdite tých, ktorí sú vnútri?“* (1. Korintským 5:12) (poznámka: *vo vnútri cirkvi*). V týchto pasážach sme sa dočítali, že kresťania by v niektorých prípadoch práveže mali vynášať úsudky a rozsudzovať.

Z kontextu dnešnej pasáže je zrejmé, že slová *„Nesúďte, aby ste neboli súdení“* nemôžu znamenať zákaz všetkých úsudkov a názorov. V skutočnosti vo verši 6 tejto kapitoly listu Korintským Ježiš hovorí: *„Nedávajte svätého psom, ani nehádžte svojich periel pred svine.“* (Matúš 7:6) Ale ako sa môžeme vyhnúť dávaniu svätého psom a hádzaniu periel sviniam, ak najprv neusúdime o niektorých ľuďoch, že sú to psi alebo svine?! Ďalej v tej istej kapitole (presnejšie vo verši 15) Ježiš hovorí: *„Vystríhajte sa falošných prorokov.“* (Matúš 7:15). Opäť platí, že určité množstvo úsudku a rozlišovania/rozoznávania je nevyhnutne potrebné, aby bolo možné rozpoznať, kto spadá do kategórie falošných prorokov. Takže je jasné, že Ježiš nezakazoval všetky formy usudzovania. V opačnom prípade hriech nikdy nebude pokarhaný a zlo by sa rozšírilo aj dovnútra vyznávajúcich, živých cirkví. Nie, Ježiš nehovorí proti všetkým formám objektívneho hodnotenia; kresťan potrebuje mať schopnosť rozlišovania medzi správnym a nesprávnym, medzi dobrom a zlom. Musíme byť schopní rozoznať stav, keď človek urobí chybu a podniknúť potrebné kroky na nápravu situácie. To má zásadný význam v kontexte zboru, cirkvi, pretože ako inak by sme mohli zabrániť herézam a hriešnym praktikám, ktoré vchádzajú a ničia miestne zbory? To znamená, že potrebujeme rozvíjať schopnosť rozumného, rozvážneho uvažovania.

O čom sa Ježiš presne zmieňuje, keď hovorí *„Nesúďte“?* Ježiš tým myslí to, že nesmieme mať odsudzujúceho ducha/myseľ a tendenciu vždy hľadať chybu v druhých; tendenciu byť vždy negatívny a kritický. To znamená, že musíme mať schopnosť rozumného, rozvážneho uvažovania a zároveň sa vyhnúť odsudzovaniu druhých. Ježiš ďalej pokračuje vysvetlením, prečo je odsudzujúci duch natoľko zlý. Obraz, ktorý Ježiš predkladá, pôsobí trochu nezmyselne (priam absurdne), ale vyjadruje veľmi

jasne, prečo je odsudzujúci duch veľmi zlý a nezmyselný. Človek je v tejto pasáži opísaný ako niekto, kto sa snaží odstrániť triesku z oka druhého človeka – to je vskutku veľmi chúlostivá a citlivá operácia. Problém je v tom, že zatiaľ čo si človek myslí, že vidí dosť dobre, aby mohol odstrániť triesku, v skutočnosti má brvno vo svojom vlastnom oku! Inými slovami, hľadač chýb, ktorý si myslí, že je dostatočne spravodlivý na vybratie drobnej smietky z oka inej osoby, sa nachádza v oveľa horšom stave, než je človek, ktorému chce pomôcť. Len si predstavte slepého lekára, ktorý sa snaží vykonať háklivú operáciu niečieho oka! Ježiš používa na označenie ľudí, ktorí sa správajú takto, slovo *pokrytci*.

Pokrytec je niekto, kto sa považuje za spravodlivého a kto kritizuje ostatných ľudí za veci a činnosti, ktoré sám robí. Teraz ide o to, že pokrytec primárne nie je znepokojený hriechmi, ktorých sa dopúšťa druhá osoba; keby bol, musel by ich vidieť aj sám na sebe – zatiaľ čo v skutočnosti je k vlastným chybám slepý. Nie, on má väčší záujem na nájdení viny, hriechu na druhom človeku tak, aby sa mohol cítiť nadradene a povýšene. No Ježiš takýmto ľuďom hovorí, že najprv musia odstrániť brvno zo svojich vlastných očí a až potom budú môcť odstrániť triesku z oka druhej osoby.

Čo to znamená v praxi? Znamená to byť úprimný k Bohu a k sebe samému. Znamená to pokoriť sa, ponížiť samých seba pred Hospodinom, vyznávať pred ním svoje hriechy a prosiť ho, aby bol k nám milosrdný a odpustil nám naše hriechy. Len niekto, kto bol pokorený a zlomený takýmto spôsobom, bude schopný pomáhať druhým. Nebude voči druhým cítiť nadradenosť, pretože bude poznať hriešnosť svojho vlastného srdca a zároveň to, že je to len Božia milosť, vďaka ktorej sám našiel odpustenie.

Teraz musíme zdôrazniť, že tieto slová boli adresované predovšetkým a v prvom rade veriacim, ktorí prijali spasenie skrze skúsenosť obrátenia. Títo ľudia dostali uistenie Písmom, že dostali večný život a že ich nikto nebude môcť vytrhnúť z Pánových rúk. Drahý čitateľ, pokiaľ je to aj tvoj prípad, potom ti nemusia byť jasné slová, ktoré Ježiš používa vo verši 2: *„Lebo akým súdom súdite, takým budete súdení; a akou mierou meriate, takou vám bude tiež odmerané“* (doslovne: *Rovnakým spôsobom, akým súdite ostatných, budete sami súdení a akou mierou meriate, takou vám bude tiež namerané*.) Čo to znamená? Nuž, veľmi stručne: Z Božieho slova sa dozvedáme, že Boh naozaj súdi svoje deti. Niekedy tak koná cez ochorenia a utrpenia, ktoré dopustí, alebo dokonca predčasnú smrť (ako v prípade, ktorý sa stal v Korinte na konci 11. kapitoly Pavlovho prvého listu). Rozsudok bude po smrti patriť aj veriacim – budú súdení v súlade s tým, ako posudzovali ostatných v priebehu svojho života. To však nie je rozsudok, ktorý má rozhodnúť, či niekto pôjde do neba, alebo do pekla. Bude to rozhodnutie dotýkajúce sa večného života v sláve.

Nemôžeme ale uzavrieť túto úvahu bez príhovoru k tým čitateľom, ktorí ešte nezažili skúsenosť obrátenia. Biblia prehlasuje, že príchod k súdnemu dňu bez toho, aby niekomu boli odpustené všetky hriechy, znamená večné zatratenie v pekle. Len čo prekročíte prah smrti, neexistuje žiadna šanca čokoľvek zmeniť – váš osud je spečatený. Takže je veľmi naliehavé, aby ste sa zaoberali touto otázkou teraz, skôr než bude príliš neskoro! Čo musíte urobiť? Najprv musíte prestať porovnávať samých seba s ostatnými a predstavovať si, že ostatní ľudia sú horší, než ste vy. Je to Boh, ktorý vás bude súdiť v daný deň, a on bude súdiť podľa svojich absolútnych, dokonalých a zvrchovaných štandardov. Existuje len jeden spôsob úniku – hľadieť na Krista, ktorý zomrel na kríži, aby hriešnici ako ja alebo vy mohli byť zachránení a spasení. Bol súdený na kríži na základe odsudzujúceho rozsudku, ktorý si zaslúžime my všetci. Dôverou v neho a v jeho obeť samotnú môžete získať večný život a nikdy nezažijete odsúdenie. Nech ste ktokoľvek a kdekoľvek, vložte svoju nádej v Pána Ježiša Krista ešte dnes.